

A PERGAMEN

Mi tart meg itt? és mennyi az az itt?
A határok narancsvirág-penésze éjjelente
szétmosódik, mint a homoki lábnyom.
Álmaink őrizhetetlenek. Fakabátos
szuronyhegyen lebegve jönnek-mennek,
friss halottként. S a holtakat se vonzza más,
mint ami albumba rakható;
mint ami szétprédálható.
Két szenvedély közt többé nincs
választóvonal. Dönteni csak *itt* kell.
A sokágú csillagra ízenként fölszegzett
ember választhat magának – nem csillagot,
csak sugárnyit a térből.

Hát választottam.

Határok közt kell élni. Módosuló, vad és
nehezen érthető határok közt. S akit
elvon a fehér bálna, lenyűgöző, roppant
tömegével s a kürtös hírrel, hogy minden
a túlsó Atlanti-parton történik; s akit
elvonzanak a fiús pagodák, a szálkás,
lángszínű ecsetvonalak egyensúlya, mely
tömbbé feszül a jövő irányzékával szemközt,
igen, s akit elvon a távlat – mert
szép az, ami végtelen –, megperdül lába
egy középkori torony fehérből tisztuló csúcsán:
a felzárkózó ívek gótikus tökélye, hidak
lámpátlan, tömör szobrai, csengettyűs
ajtók mögött alacsony fény, kopott betűk,
Kniha, Böker, Liber Sanctus, egy kontinens
latin derűje, mely végigömlik a légiók
lába nyomában, ez, ez az egész, ez zeng,
ez bűg, ez dördül a fülében nappalokon
és álmatlan éjszakákon, harsog, mint a
hajókürt, sosem távolodva, s akit elvon
a távlat, bőrbekötött könyvet tapint
szétszelidült ököllel, lassan emelvén
emelje följebb az állat, reszketve, mint
tengerből homokra lépő, narancsvirágot
szimatoló, elcsigázott, csatakos lovak,
kerek szembogárba fogva azt a korhadat derekú,
azt a fölsebzett képet:

szeretlek, Európa.

Hozzád nem kellett hasonlatossá válnom.
Időben s térben te nem kérsz különmutatványt.
Ez a pergamen véges. Végleges. Európai
vagyok.

1987. október 26.

Pincébe ment a dédapánk borért
s nem jött fel soha többé –
ennyi az esemény.

Szendioxidgáz. Ez volt az ok.
Ők nem tudtak semmilyen dioxidot.

Ültek, ott fenn, az asztalnál.
Várták a Messiást. Vártak.

A halott kezéből, ott lenn, szétfolyt a bor.
Az időhálón nem üt át az utolsó hörgés,
sem az első sikoly.

A kapu közben megnyikordult.
Nem hallgattak oda.
Rohantak! Párnát! levegőt! a borbélyt!
A falu temploma
éjjelt kondított, tömör felhő
szítált a ház körül, az asztalos
ezüsttel írta rá a feketére: „Antal”.
S tizenötödik századi nevét, mely
jóságost jelent. Kegyetlenül s termékenyen
beállt a csend. Hallgattak negyven évet –
vízözön, hegycsúcs, sivatag – a csend
szereti a negyvenet. S a gyermekek
gyermekei, a négy elsőszülött fiú
fölvette az Antal nevet. Hóban,
sárban, tűzben és szélben
labdákat pattintgattak a dombvidéken,
s kergették, négyen négyfelé.
Az egyik Kantot, Nietzschét olvasott,
a másik gyümölcsöket vitt a tenyerén,
a harmadik bőrt cserzett szorgosan
s a negyedik siratta Trianont.
Fegyvert foghattak volna. Kő repült nekik.
Eldőltek. Várták a Messiást.
Meghaltak? Élnek? Esemény.
S mért nem jön el! Nem több, csak ok.
Az emléket nem fogják oxidok.

A hálón semmi sem üt át,
csak hörgés, csak sikoly.
Értelmes emberi beszéd oly
mélyfékvésben él, akár halott vulkánok
fényes lejtői tövén, a föld erei közt
a bor.

Lement borért, nem jött fel soha többé.
Onnét szólít. Meglep majd, szemből,
sosem orvul. Várj. Négy, negyven,
négy száz év kell.
S a kapu sarokvasa megcsikordul.

1988